

ร่าง
แผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ.2561 – 2564
(ฉบับย่อ)

1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปและสถานการณ์การพัฒนาจังหวัด

1) ด้านกายภาพ

(1) **ลักษณะภูมิประเทศ** เป็นที่ราบชายฝั่งที่เกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแอ่งลุ่มน้ำระยอง และที่ลาดสลับเนินเขาและภูเขา มีลักษณะเป็นลอนลูกคลื่นสูงต่ำสลับกันไป โดยมีพื้นที่ที่ภูเขา 2 แนวคือทิวเขาชะเมา ทางทิศตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 1,035 เมตร อยู่ทิศตะวันออกของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 – 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 – 102 องศาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 2,220,000 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 179 กิโลเมตร

(2) **ลักษณะภูมิอากาศ** ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนลมทะเลพัดผ่านตลอดปี อากาศอบอุ่นไม่ร้อนจัด บริเวณชายฝั่งทะเลเย็นสบาย ฤดูฝนจะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมของทุกปี อากาศไม่ร้อนอบอ้าวมากนักในฤดูร้อน และฤดูหนาวอากาศก็ไม่หนาวจัด

(3) ข้อมูลการปกครองและประชากร

1) **การปกครอง** แบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา อำเภอนิคมพัฒนา ประกอบด้วย 54 ตำบล 439 หมู่บ้าน 181 ชุมชน ด้านการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 37 แห่ง

2) **โครงสร้างประชากร** ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีประชากรทั้งสิ้น 700,223 คน คิดเป็นร้อยละ 1.62 ของประชากรทั้งประเทศ อัตราความหนาแน่นของประชากร จังหวัดระยอง ในปี 2556-2559 เฉลี่ยเท่ากับ 197.1 คนต่อตารางกิโลเมตร

(4) **การใช้ประโยชน์ที่ดินและลักษณะการตั้งถิ่นฐาน** มีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ได้แบ่งพื้นที่ตามศักยภาพออกเป็น 4 บริเวณ ได้แก่ 1. พื้นที่ด้านตะวันออกและตะวันตก กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเนื่องทางการเกษตร 2. พื้นที่ด้านตะวันตกเฉียงใต้ กำหนดให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักของภาคและประเทศ 3. พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ตั้งแต่ชายหาดแม่รำพึง ไปทางด้านตะวันออก กำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว 4. พื้นที่ด้านตะวันออกบริเวณชายฝั่งทะเล กำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง

(5) โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ

1) การไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยองรับผิดชอบในการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้จำนวน 8 อำเภอ สถิติในปี 2559 มีการไฟฟ้าในสังกัด 5 หน่วยงาน ปี 2559 มีผู้ใช้ไฟฟ้ารวม 366,957 ราย ใช้ไฟฟ้ารวม 5,215,603,244.97 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง

2) การประปา มีการประปาจำนวน 6 แห่ง คือการประปาส่วนภูมิภาค 4 แห่ง ประปาเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลเมืองแกลงและการประปาเทศบาลตำบลพลวงแดง มีจำนวนผู้ใช้น้ำรวม 124,405 ราย มีกำลังผลิตรวม 31,547,700 ลูกบาศก์เมตร น้ำที่ผลิตได้จำนวน 47,301,631 ลูกบาศก์เมตร

3) การสื่อสาร การสื่อสารหลักยังคงเป็นโทรศัพท์พื้นฐาน โดยมีผู้สัมปทานหลักคือบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) มีเลขหมายโทรศัพท์รวม 122,272 เลขหมาย การใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 65.13 ส่วนโทรศัพท์มือถือผู้ใช้ร้อยละ 87.64

4) การคมนาคมขนส่ง

(1) ทางบก มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (บายพาส 36) ทางหลวงจังหวัดระยองหมายเลข 344 (สายบ้านบึง-แกลง) ทางหลวงหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์)

(2) ทางรถไฟ มีเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมแหลม-ฉะเชิงเทราถึงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

(3) ทางอากาศ สนามบินอู่ตะเภา ภายในมีท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง พัทยา ที่รัฐบาลพัฒนาเป็นสนามบินพาณิชย์ แห่งที่ 3 ตั้งอยู่ที่ตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง มีสายการบินที่เปิดบริการหลักคือ ไทยแอร์เอเชีย และบางกอกแอร์เวย์

(4) ทางน้ำ มีท่าเรือน้ำลึกที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และท่าเรือของบริษัท ไออาร์พีซี ให้บริการเทียบเรือเพื่อขนถ่ายสินค้า ส่วนท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว เป็นท่าเรือขนาดเล็ก อยู่ในเขตเทศบาลตำบลเพ

5) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่เชื่อมโยง

(1) เมืองการบินตะวันออก (สนามบินอู่ตะเภา) กระทรวงคมนาคมและกองทัพเรือ ได้วางแผนการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาสู่เชิงพาณิชย์เต็มรูปแบบรองรับการเป็น “Aeropolis” หรือ “เมืองอุตสาหกรรมการบิน” เป็นศูนย์กลางของธุรกิจการบินในภูมิภาค มีความสามารถรองรับผู้โดยสาร 15 ล้านคนใน 5 ปี 30 ล้านคนใน 10 ปี และ 60 ล้านคนใน 15 ปี

(2) ท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ 3 ประกอบด้วย งานถมทะเลพื้นที่ ประมาณ 1,000 ไร่ งานขุดลอกร่องน้ำและแอ่งลึก 16 เมตร งานระบบสาธารณูปโภค งานอุปกรณ์ควบคุมการเดินเรือบริเวณท่าเรือ ก่อสร้างท่าเรือ อุตสาหกรรมด้านพลังงาน และการบริการ รวมเรียกว่า Superstructure เปิดบริการใน พ.ศ. 2567

(3) การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางบก พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีโครงข่ายถนนค่อนข้างสมบูรณ์ครอบคลุมทั่วถึง

1) ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง(มอเตอร์เวย์) หมายเลข 7 สายกรุงเทพฯ – บ้านฉาง ช่วงพัทยา มาบตาพุด รวมระยะทาง 31 กม. ระยะเวลาดำเนินงานก่อสร้าง 4 ปี เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2559 ให้แล้วเสร็จในปี 2562

2) แผนการดำเนินการถนนสายหลัก เช่น เริ่มดำเนินการในปี 2561 - 2563

ขยาย 6 ช่องจราจรถนนหมายเลข 36 ขยาย 4 ช่องจราจรถนน 363 บูรณะทางเดิมถนน 344 ปรับปรุงถนนสาย รย.4058 ปรับปรุงถนนสาย รย.3013 แผนงานในอนาคต จะมีการขยายทางหลวงหมายเลข 3

(4) โครงการรถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพ-ระยองเชื่อมโยง 3 สนามบิน หรือ (High Speed Rail : HSR) ตามแผนงานจะดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2561 และจะแล้วเสร็จในปี 2566

(5) รถไฟทางคู่ เชื่อม 3 ท่าเรือ ได้เร่งดำเนินการช่วงกรุงเทพ-นครราชสีมา และแก่งคอย-มาบตาพุด และจะดำเนินการช่วงแก่งคอย - ฉะเชิงเทรา - แหลมฉบัง - มาบตาพุด ระยะทาง 246.5 กิโลเมตร ดำเนินการก่อสร้างในปี 2561

(6) พัฒนาด้านแหล่งน้ำ กรมชลประทานได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริหารจัดการ น้ำ 3 ช่วง ระยะแรก 5 ปีแรก ระยะ 5- 10 ปี ระยะ 10 ปีต่อไป อยู่ระหว่างการศึกษเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางการผันน้ำจากสตริงมันัม ประเทศกัมพูชา

2. ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปี 2558 มีมูลค่า 862,613 ล้านบาท โดยมาจากภาคเกษตรกรรม 20,803 ล้านบาท มีแนวโน้มลดลงทุกปี และสาขาการผลิตนอกภาคเกษตรกรรม มีมูลค่ารวมสูง 841,810 ล้านบาท (ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 81.7 ภาคบริการ ร้อยละ 15.0 ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 3.0) มีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวประชากร เท่ากับ 982,500 บาท/คน/ปี

1) สาขาเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมง ด้านการเกษตร พื้นที่ถือครอง 1,979,772 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญจำนวนมาก ได้แก่ ยางพารา มัน สับปะรดทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง ด้านปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้าในภาพรวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะไก่และเป็ด ด้านการประมง เป็นอาชีพดั้งเดิมของประชาชนชาวระยอง มีการทำประมงเชิงพาณิชย์ ประมงพื้นบ้าน ประมงเรือเล็กตามแนวชายฝั่งทั่วไป

2) สาขาอุตสาหกรรม ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2560 มีนิคมอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินการกับเอกชน เขตประกอบการอุตสาหกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม รวมทั้งสิ้นประมาณ 24 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 100,000 ไร่ เงินลงทุนรวม 1,306,958 ล้านบาท จำนวนทุนจดทะเบียนภาคอุตสาหกรรม ในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 2.4 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ในปี 2560 คาดว่าจะมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 3,074 โรงงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน สำหรับปี 2561 คาดว่าจะมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 3,121 โรงงาน

3) สาขาเศรษฐกิจ พาณิชยกรรมและการคลัง จังหวัดระยองมีประชาชนเข้ามาทำงานและท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก มีการประกอบธุรกิจการค้าอย่างกว้างขวาง การค้าปลีกและการค้าส่ง

ปี พ.ศ.2559 รายได้สะสม 164,914.2 ล้านบาท รายได้นำส่งคลังสะสม จำนวน73,679.5 ล้านบาท ปี 2560 คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวร้อยละ 3.0 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อยู่ที่ร้อยละ 0.4 ต่อปี คาดการณ์ปี 2561 จะขยายตัวร้อยละ 3.2 คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 0.5 ต่อ

ปัจจัยเสี่ยงเศรษฐกิจในปี 2560 และปี 2561 คือ ความไม่แน่นอนของนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจและนโยบายทางการค้าของสหรัฐฯ และเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินของจีน และความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ ความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจ SEMs และภาคครัวเรือนที่ลดลง การขาดแคลนแรงงาน จากการ

ปรับตัวรับพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 การใช้จ่ายภาคีรัฐ ที่อาจชะลอลง ในช่วงแรกจากผลของพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ปัจจัยสนับสนุนสำหรับเศรษฐกิจในปี 2560 และปี 2561 คือ การลงทุนของภาคเอกชน และภาครัฐ ทั้งภาคอุตสาหกรรมจากความสนใจที่จะลงทุนในระยะเบี่ยงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ และจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

4) สาขาการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2559 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 6,929,843 คน แบ่งเป็นชาวไทย จำนวน 6,419,164 คน ชาวต่างประเทศจำนวน 510,679 คนทำรายได้กว่า 30,614.11 ล้านบาท จำนวนโรงแรม 301 แห่ง จำนวนห้องพัก 14,318 ห้อง จำนวนเตียง 25,772 เตียง จำนวนนักท่องเที่ยว ใน 2560 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 7,233,024 คน สำหรับปี 2561 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 7,489,796 คน

3) ด้านสังคมและความมั่นคง

(1) ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

1. ศิลปะและวัฒนธรรม มีหลักฐานปรากฏทั้งในด้านศิลปะ โบราณคดี อารยธรรมตลอดจน มรดกด้านวัฒนธรรมต่างๆ จำนวนมาก

2. โบราณสถาน โบราณวัตถุ โบราณสถานที่สำคัญและกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน 11 แห่ง

3. ภาษาและวรรณกรรม คนระยองมีเสียงพูดและความหมายของคำพูดที่แปลกไปจาก จังหวัดอื่นอยู่มาก ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวระยอง

4. ขนบธรรมเนียมประเพณี มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายกับจังหวัดอื่นๆ ใน ประเพณี ที่ถือได้ว่ามีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยคือประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำที่ปากน้ำประแสร์

5. ศิลปะการแสดงท้องถิ่น ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้และสามารถแสดงในงานต่างๆ ได้ เช่น การรำ โขน ลำตัด ลิเกของชาวอำเภอกกลง การแสดงหนังใหญ่วัดบ้านดอน

6. ศาสนา ร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาอิสลามร้อยละ 4 และศาสนา คริสต์ร้อยละ 1 ตามลำดับ ในปี พ.ศ.2559 มีวัด 272 แห่ง สำนักสงฆ์ 34 แห่ง โบสถ์คริสต์ 2 แห่ง มัสยิด 9 แห่ง พระภิกษุ 2,965 รูป สามเณร 411 รูป

(2) ด้านสุขภาพและสาธารณสุข โรงพยาบาลของรัฐ 9 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 4 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 95 แห่ง คลินิกแพทย์ 360 แห่ง แพทย์ 148 คน ทันตแพทย์ 54 คน เภสัชกร 100 คน พยาบาล 1,645 คน พยาบาลเทคนิค 31 คน ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วย 5 โรคสำคัญ ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง 59,445 คน หัวใจขาดเลือด หลอดเลือดสมอง

(3) ด้านการศึกษา มีสถานศึกษา 278 แห่ง แบ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน 220 แห่ง และการศึกษาระดับอาชีวศึกษา/เอกชน 31 แห่งและในการดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 23 แห่ง อื่นๆ 4 แห่ง และระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัย) 1 แห่ง จำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 4,611 ห้องเรียน

(4) ด้านสังคม

1) **ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน** รายงานฐานความผิดคดีอาญาที่สำคัญของ ตำรวจภูธรจังหวัดระยองปี 2560 มี คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ 491 คดี, คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 1,010 คดี, คดีที่น่าสนใจ 451 คดี และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย 9,059 คดี

การเกิดอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ ในรอบปี 2560 เกิดอุบัติเหตุ 602 ครั้ง คริวเรือนที่ได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุ 627 คริวเรือน และเกิดภัยธรรมชาติ 8 ครั้ง มีคริวเรือนที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ 293 คริวเรือน ค่าเสียหายที่ให้การช่วยเหลือ 1,511,500 บาท

2) **ด้านความยากจน** จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี 2558 ในส่วนของจังหวัดระยอง สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นแบ่งความยากจนของจังหวัดระยอง ร้อยละ 0.32 (ต่ำกว่า 2,898 บาท/เดือน) ของจำนวนประชากรทั้งหมด

3) **ด้านสังคมทั่วไป** จากการสำรวจของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดระยองในปี 2560 พบสถานการณ์ใน มิติสถานการณ์เชิงประเด็นสังคม (Issue based) ลำดับที่ 1 ปัญหาการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ผู้ประสบปัญหาส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน รองลงมา คือ ผู้สูงอายุ และเยาวชน ลำดับที่ 2 ปัญหาสถานะความเป็นอยู่ ผู้ประสบปัญหาส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ รองลงมา คือ แรงงาน ลำดับที่ 3 ปัญหาผู้สูงอายุไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ

(5) **ด้านความมั่นคง**

1) **ยาเสพติด** ของจังหวัดระยองอยู่ในระดับไม่รุนแรงไม่พบการผลิตในพื้นที่ที่มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดกระจายตัวอยู่ในทุกพื้นที่ของอำเภอ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดสามารถควบคุมได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน พื้นที่แพร่ระบาดได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอ นิคมพัฒนา อำเภอปลวกแดง และมาบตาพุด เครือข่ายกลุ่มการค้า ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มผู้ต้องหาพันโท

2) **ประชากรแฝง** จากการสำรวจจำนวนประชากรแฝงโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่าเมื่อปี พ.ศ. 2552 มีประชากรแฝงจำนวน 455,138 คาดการณ์แนวโน้มประชากรแฝงจังหวัดระยองในระยะข้างหน้าคาดว่าประชากรแฝงจังหวัดระยองจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 796,510 คน เป็นอย่างน้อยในปี 2560

3) **แรงงาน** เดือนธันวาคม 2560 ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 549,850 คน แยกเป็น ผู้มีงานทำ 540,442 คน ผู้ว่างงาน 7,585 คน ผู้รอคอยฤดูกาล 1,822 คน ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 190,466 คน และผู้อายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 159,857 คน ประชากรของจังหวัดระยองว่างงานทั้งสิ้น 7,858 คน แรงงานต่างด้าวรวมทุกประเภท จำนวน 95,594 คน สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม จำนวน 8,744 แห่ง

4) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

(1) **ทรัพยากรธรรมชาติ**

1. **แร่ธาตุ** มีทรัพยากรแร่อยู่หลายชนิด แร่ที่มีปริมาณมากที่สุดคือแร่ทรายแก้ว แร่หินอุตสาหกรรม ชนิดหินแกรนิตเพื่อการก่อสร้าง มูลค่าการจำหน่ายแร่ที่สำคัญ (แร่ทรายแก้ว แร่หินปูน แร่หินแกรนิต แร่ดินเหนียวสีขาว) ปี 2555- 2559 พบว่ามีการผลิตสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น หินแกรนิตเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างมีปริมาณการผลิตมาก ส่วนแร่ทรายแก้วมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

(2) ป่าไม้ มีเนื้อที่ป่า 182,276 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.96 ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่ตาม พ.ร.ฎ. กำหนดเขตอุทยานแห่งชาติ โดยแยกเป็นป่าสงวนแห่งชาติ 8 แห่ง เนื้อที่ 821.99 ตารางกิโลเมตร หรือ 513,743 ไร่ พื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมด 31,749.02 ไร่

(3) แหล่งน้ำและการชลประทาน

1) แม่น้ำ แม่น้ำที่สำคัญ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำระยอง แม่น้ำประแสร์ และแม่น้ำพังราด
2) ลำคลอง มีคลองต่างๆ ถึง 170 คลอง ซึ่งมีน้ำใช้ตลอดปีที่สำคัญ
3) แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำใต้ดินมีคุณภาพปานกลางถึงคุณภาพดี
4) การชลประทาน เก็บกักน้ำได้ 542.65 ล้าน ลบ.ม.และมีพื้นที่ชลประทานได้รับประโยชน์ 201,700 ไร่ อ่างเก็บน้ำสำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำคลองกระโถก อ่างเก็บน้ำประแส

(4) สถานการณ์คุณภาพอากาศ สถานการณ์สารอินทรีย์ระเหยง่ายในปี 2559 สารเบนซินเกินค่ามาตรฐานค่าสารอินทรีย์ระเหยง่ายในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 1 ปี เกือบทุกจุดตรวจวัด สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษบางประเภทที่ยังไม่มีมาตรฐานหรือมาตรการในการควบคุม การระบายสารอินทรีย์ระเหยง่าย เช่น ถังกักเก็บสารเคมีและน้ำมันเชื้อเพลิง ท่าเรือที่มี การเก็บรักษา ขนถ่าย และ/หรือขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงและสารเคมี และโรงกลั่นน้ำมัน

(5) ขยะมูลฝอย ปริมาณขยะประมาณ 962 ตัน/วัน หรือ 351,094 ตัน/ปี มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยถูกหลักสุขาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง ได้แก่ 1)องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง พื้นที่ประมาณ 429 ไร่ ปริมาณขยะเข้าประมาณ 250 ตัน/วันรูปแบบครบวงจร ทำปุ๋ยหมัก และนำวัสดุไปรีไซเคิล 2) เทศบาลนครระยอง พื้นที่ประมาณ 100ไร่ ปริมาณขยะเข้าประมาณ 105 ตัน/วันรูปแบบเทกอง 3) เทศบาลตำบลเมืองแกลง พื้นที่ประมาณ 80 ไร่ ปริมาณขยะเข้าประมาณ 51 ตัน/วัน

(6) ภัยแล้ง และอุทกภัย

พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของจังหวัดระยอง อยู่ในระดับต่ำ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งกระจายในทุกอำเภอ จากสถิติที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 – 2560 เกิดภัยแล้งทั้งหมด จำนวน 31 ครั้ง ในพื้นที่ 7 อำเภอ การเสียหายส่วนใหญ่เป็นพืชผลทางการเกษตร ของประชาชน มูลค่าเสียหายรวมจำนวนไม่มากนัก

ด้านอุทกภัย สาเหตุของน้ำท่วม เกิดจากสภาวะน้ำป่าไหลหลาก ทำให้เกิดภาวะน้ำไหลล้นตลิ่งและท่วมในพื้นที่บริเวณตลิ่งและที่ลุ่ม นอกจากนี้การใช้ที่ดินของราษฎรในพื้นที่ เช่น การถมที่ การบุกรุกป่าต้นน้ำเพื่อทำสวนยาง และการสร้างอาคารรุกล้ำลำน้ำ ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ปัญหา อุทกภัยรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณคลองทับมา

1.2 ประเด็นปัญหา ความต้องการเชิงพื้นที่

1) ผลการสำรวจความคิดเห็นปัญหา ความต้องการเชิงพื้นที่ของของอำเภอ

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดระยอง จาก 8 อำเภอ โดยดำเนินการผ่านการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ และคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ จำแนกรายอำเภอ ดังนี้

อำเภอเมืองระยอง

อำเภอเมืองระยอง เป็นศูนย์กลางทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น สภาพปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นมากมาย เช่นกัน โดยปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาการให้บริการทางด้านสาธารณสุขไม่เพียงพอ การจราจรติดขัด ในช่วงเช้า และช่วงเย็น น้ำท่วมขังในบริเวณหมู่บ้านต่างๆ และการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ คลองสำคัญ เช่น ทับมา ราคาผลผลิต ผลไม้ตกต่ำในช่วงฤดูกลาง โดยเฉพาะทุเรียน มังคุด ลองกอง ปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุด และพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม IRPC การเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นจำนวนมาก (ประชากรแฝง) ส่งผลกระทบต่อเกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย ความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดระยอง ภาครัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่อย่างเพียงพอ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ

อำเภอแกลง

ปัญหาความต้องการของอำเภอแกลง ในทุกตำบล มีสภาพปัญหาความต้องการที่ใกล้เคียงกัน คือราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ตลอดจนการคมนาคมขนส่ง ถนนชำรุดเสียหาย ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็ว

อำเภอปลวกแดง

ปัญหาสำคัญของอำเภอปลวกแดง จากการเป็นอำเภอที่มีการขยายเขตนิคมอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วในบางพื้นที่ แต่ในบางพื้นที่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ดังนั้น ความต้องการหลักๆ ของแต่ละตำบล ส่วนใหญ่ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมไม่สะดวกเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวกหลายเส้นทางในทุกหมู่บ้าน ปัญหาด้านแหล่งน้ำ-ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภคและการทำการเกษตร ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาเกี่ยวกับสาธารณสุขโรคต่างๆ ทั่วไป นอกจากนี้ยังมีปัญหาภัยพิบัติจากธรรมชาติจึงต้องการขุดลอก คูคลองเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม โดยประชาชนต้องการงบประมาณสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเพียงพอ

อำเภอบ้านค่าย

สภาพปัญหาและความต้องการของอำเภอบ้านค่ายที่สำคัญ คือ การขาดแคลนน้ำประปาในบางพื้นที่ และปัญหาผลผลิตทางการเกษตร เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีผลไม้มาก เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด เป็นจำนวนมาก

อำเภอบ้านฉาง

พื้นที่อำเภอบ้านฉางเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองจังหวัดระยอง ดังนั้น ปัญหาหลักของอำเภอบ้านฉางคือ ปัญหามลพิษจากสถานประกอบการอุตสาหกรรม การขาดแคลนน้ำประปา และถนนชำรุด ทั้งนี้ ปัญหาสังคมประการหนึ่งคือการมีประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก

อำเภอนิคมพัฒนา

ปัญหาหลักของอำเภอนิคมพัฒนา คือ ปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม การขาดแคลนระบบน้ำประปาคุณภาพดี ปัญหาอุทกภัย ถนนหนทางชำรุด

อำเภอวังจันทร์

สภาพปัญหาของทุกตำบลในอำเภอวังจันทร์มีลักษณะเหมือนกันคือปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร จากการขาดการบริหารจัดการ และการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบปัญหาความชำรุดทรุดโทรมของถนนที่ใช้ขนส่งสินค้าการเกษตร เส้นทางที่ใช้เป็นประจำและขาดการบำรุงรักษา

อำเภอเขาชะเมา

สภาพปัญหาของอำเภอเขาชะเมา ในทุกตำบลมีปัญหาสำคัญเหมือนกัน คือ ปัญหาสิทธิในที่ดินทำกินพื้นที่อำเภอเขาชะเมา เกือบทั้งอำเภออยู่ใน เขตป่าสงวนและเขตอุทยาน ปัญหาช้างป่าออกนอกเขตพื้นที่เข้าทำลายพืชผลของเกษตรกร ปัญหากระแสไฟฟ้าไม่เสถียร ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และปัญหาถนนหนทางชำรุดเสียหาย โดยเฉพาะถนนหนทางซึ่งเป็นเส้นทางในการสัญจร และขนส่งสินค้าเกษตร

จากภาพรวมการสำรวจปัญหาความต้องการรายอำเภอทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดระยอง ซึ่งทั้ง 8 อำเภอถึงแม้จะมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ และลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน แต่ประเด็นปัญหาในภาพรวมที่ทุกอำเภอมียุทธศาสตร์คล้ายกัน คือ ปัญหาความเดือดร้อนเรื่องการต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ปัญหาความเดือดร้อนเส้นทางสัญจร การขนส่งสินค้าการเกษตร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ทั้งนี้ ต้องการงบประมาณจากภาครัฐเพื่อดำเนินการแก้ไขโดยด่วน ส่วนปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ เช่น ปัญหาด้านมลพิษจากการประกอบการอุตสาหกรรม จะปรากฏในพื้นที่อำเภอเมืองระยอง อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอบ้านค่าย ส่วนปัญหาทางด้านผลผลิตการเกษตรจะปรากฏในอำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง

2) ผลการสำรวจความคิดเห็นปัญหา ความต้องการของภาคประชาชนและภาคีต่างๆ ของจังหวัดระยอง

1. ภาคเกษตรกรรม ความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคเกษตรกรรม ด้านสาธารณูปโภคมีปัญหาน้ำเรื่องประปา ระบบชลประทานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง การลงไปดูแลผลผลิตทางการเกษตรลำบากทำให้เกิดศัตรูพืช ขาดการวางแผนวางผังเมืองทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมบ่อยครั้ง ด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมมีปัญหาความยากจนในชุมชนมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ค่าครองชีพสูง รายได้ต่ำ สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกับปัญหาด้านชุมชนน้อยลง ปัญหาประชากรในชุมชน ค่านิยมและทัศนคติของคนในชุมชนเปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดีนัก อีกทั้งเมื่อเวลามีการเลือกตั้งท้องถิ่นมักทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชน ปัญหาด้านแรงงานมีการเลิกงาน เช่น ไม่ชอบทำงานหนักแต่ต้องการผลตอบแทนสูง ปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานจึงทำให้ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาทำงานขึ้นวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมต่างคนต่างอยู่ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ด้านผลผลิตปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ราคาผลผลิตไม่แน่นอนภาคเกษตรขาดการพัฒนาพันธุ์เกษตรกร ด้านงบประมาณภาครัฐบาลไม่เห็นความสำคัญและไม่ส่งเสริมภาคเกษตรอย่างจริงจังในขาดการวางแผนและร่วมมือในการทำงานระยะยาวของภาครัฐดังกล่าวซึ่งปัญหาเหล่านี้ประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน

2. ภาคการท่องเที่ยว ความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากภาคท่องเที่ยวพบว่าด้านสาธารณูปโภค ปัญหาที่มีคือปัญหาขยะมีจำนวนมากตามสถานที่ท่องเที่ยวเพราะมีคนเก็บขยะน้อยทำหน้าที่ไม่เต็มที ถนนไม่สมบูรณ์ในพื้นที่ห่างไกลควรทำให้กว้างพอและสะดวกในการค้นหาสถานที่ เช่น ทำป้ายบอกระยะทางเป็นระยะๆ ปัญหาระเบียบการจราจร ควรสร้างวินัยให้มีระเบียบให้มากกว่านี้ ไฟฟ้าตกบ่อยและควรดูแลหมู่บ้านจัดสรรให้มีหม้อแปลงที่เพียงพอเพราะในปัจจุบันนี้ไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ระบบ

สาธารณสุขโรคไม่เพียงพอ ควรดูแลอย่างต่อเนื่อง ด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย ปัญหาที่มีทัศนียภาพ การจัดการ ระเบียบร้านอาหารตามชายหาด ผู้ประกอบการสร้างอาคารล้ำเข้ามาในทะเล ชายหาดในจังหวัดระยองมีสี่ของน้ำ ทะเลคลื่นขึ้น ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ที่มีการบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ สถานที่ท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการมีการขึ้นราคาที่พักเกินความจำเป็น นักท่องเที่ยวโดยรอบจากพ่อค้าแม่ค้าที่หาบเร่ ความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยองมีน้อยซึ่งปัญหาเหล่านี้ประชาชนเห็นว่าเป็น ปัญหาที่มีความสำคัญและควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน

3. ภาคอุตสาหกรรม ความคิดเห็นของภาคอุตสาหกรรมต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน พบว่าถึงแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมจะทำให้เกิดปัญหาต่อชุมชนที่อยู่รอบข้างแต่ทางภาคอุตสาหกรรมพยายามลดมลพิษใน ทุกๆด้านให้น้อยลงตลอดมา เมื่อมีการรั่วไหลของเคมีทางภาคอุตสาหกรรมต้องการที่จะแจ้งกระจายข่าวให้กับชุมชน ได้รับทราบ ภาคอุตสาหกรรมมีความเจริญมากขึ้นทำให้ปริมาณคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้นและปัญหาที่ตามมาคือปริมาณ การจ้างงานและตงงานงานมากขึ้นปริมาณขยะมากขึ้นความไม่เพียงพอของที่อยู่อาศัย อุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น มีปัญหา เกี่ยวกับเรื่องมลภาวะทางเสียง กลิ่นและสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรื่องการจราจรภาคอุตสาหกรรมควรจัดการอย่างจริงจัง เกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศให้เด่นชัด

4. ภาคพาณิชย์กรรม ความคิดเห็นของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจาก ภาคพาณิชย์กรรมพบว่าด้านระบบคมนาคม พัฒนาระบบโทรคมนาคมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา ด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมพบปัญหา แรงงาน คือขาดแรงงานฝีมือระดับพื้นฐาน เช่น อยู่ซ่อมรถยนต์ ขาดช่างฝีมือ ขาดแรงงานที่ เป็นคนไทย เพราะในจังหวัดระยองมีแต่แรงงานระดับสูงที่ใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมจึงทำให้บริษัทต่างๆ มี ตำแหน่งว่างแต่ขาดคนทำงานตรงกับสาขา แรงงานต่างด้าวมีข้อจำกัดในการว่าจ้างมาก (การขึ้นทะเบียน) ด้าน การศึกษา/การส่งเสริมความรู้ คือ อยากรได้โรงเรียนที่สอนด้านต่างๆเกี่ยวกับพาณิชย์โดยเฉพาะเพื่อฝึกฝนทักษะ บุคลากร ให้ทางภาครัฐให้ความรู้กับทุกภาคส่วนในการรองรับ AFTA เพิ่มประสิทธิภาพแรงงานและเพิ่มคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (ความรู้ความเข้าใจ) เพิ่มโรงเรียนให้นักเรียนเรียนฟรีตั้งแต่ชั้นอนุบาล - มัธยม 6 ให้มีการรวมกลุ่ม SME เดียวกันเพื่อความเข้มแข็ง ให้คำแนะนำการศึกษาทำให้เด็กมีความรู้ตรงกับอาชีพที่ เหมาะสม

3) สถานการณ์ปัญหาที่เป็นประเด็นการพัฒนาของจังหวัดระยอง

สำหรับปัญหาที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อความอยู่ดีกินดีและคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวจังหวัด ระยอง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องและจะต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน ได้แก่

(1) ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม

1) มลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะคุณภาพอากาศในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และเขต ประกอบอุตสาหกรรมไออาร์พีซี ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างชัดเจน มีกลิ่นรบกวนจากสารเคมี เช่น สารเบนซิน โทลู อีน ไซลีน ไอกรดซัลฟูริก และอะครีโลไนคริล เป็นต้น รวมทั้งฝุ่นละอองขนาดเล็ก ที่เกิดจากอุตสาหกรรม

2) คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำธรรมชาติ พบว่าน้ำทะเลชายฝั่ง และน้ำในคลองธรรมชาติใน บริเวณพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง มีปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียในระดับสูงมาก ต้องได้รับการบำบัดอย่างถูกวิธี ส่วนน้ำใต้ดิน(น้ำบาดาล) พบว่ามีสารปนเปื้อนที่มีค่าเกินมาตรฐาน ท

3) การขยายพื้นที่อุตสาหกรรมในผังเมือง ในช่วงหลาย 10 ปี ที่ผ่านมา การปรับเปลี่ยนผังเมืองระยองและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่มาบตาพุดและข้างเคียง เป็นไปตามความต้องการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตร ทำให้มีการขยายตัวของพื้นที่

4) ประชากรแฝง ในช่วงของการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมมีการไหลบ่าเข้ามามากมายของประชากรต่างถิ่น เพื่อเข้ามาทำงานในโรงงานต่างๆ โดยมีได้ย้ายทะเบียนบ้านมาด้วยทำให้ประชากรแฝงในระยองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประมาณการว่าปัจจุบันระยองมีประชากรแฝง ประมาณ 500,000

5) สังคม เช่น ด้านการศึกษา สถานที่ศึกษาโดยเฉพาะในระดับพื้นฐานยังไม่เพียงพอรองรับกับจำนวนประชากรแฝง ด้านสาธารณสุข บุคลากรสาธารณสุขมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางทุกสาขา ดังนั้นความต้องการของพื้นที่ที่สำคัญคือ บุคลากรทางการแพทย์ และสถานรักษาพยาบาลเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับสารพิษและสารเคมี

(2) ปัญหาด้านการเกษตร มักจะประสบปัญหาราคาค่าผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำเกือบทุกปี เนื่องจากผลิตสินค้าได้มากเกินไปเกินความต้องการของตลาด _โครงสร้างการผลิตยังไม่กว้างขวาง เกษตรกรรมส่วนใหญ่ถือเป็นอาชีพหลักเพียงไม่กี่ชนิด คือ ยางพารา สวนผลไม้ มันสำปะหลัง ไร่สับปะรดและประมง _ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ละทิ้งไร่นา มีการขายที่ดินไปจำนวนมากจะเหลือเฉพาะที่อยู่อาศัย และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานภาคการเกษตร

(3) ปัญหาด้านการท่องเที่ยว มีการบุกรุกชายหาดและพื้นที่สาธารณะชายหาดที่มีความยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ชยะและความสะอาดบริเวณชายหาดและเกาะแก่ง เกือบทุกหาดของจังหวัดระยองมีปัญหา ด้านภาพลักษณ์ความสกปรกของบริเวณชายหาด การเอารถเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ คุณภาพและมาตรฐานของโรงแรมและที่พักไม่เหมาะสมกับระดับราคา โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และความเชื่อมั่นในมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยทางทะเลชายฝั่ง การรบกวนนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ

(4) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะ ผลกระทบมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ มลพิษทางอากาศ น้ำและมลพิษจากภาคอุตสาหกรรม การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง

(5) ปัญหาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ _ทั้งในเขตเมือง อำเภอและตำบล นอกจากนั้นระดับคุณภาพของบริการยังมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ

1.3 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในช่วงที่ผ่านมา

1. การประเมินแผนพัฒนาจังหวัดระยองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560

พิจารณาจากภาพรวมของแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2557 – 2560 และแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561– 2564 ค่อนข้างครอบคลุมปัญหา อุปสรรคและโอกาสของภาคกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแผนพัฒนาฉบับดังกล่าวได้กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ไว้อย่างครอบคลุม กล่าวคือแผนพัฒนาจังหวัดระยองดังกล่าวมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัด

ระยอง รวมทั้งสร้างและขยายโอกาสให้กับภาคีต่างๆ ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคประชาชนและภาคการท่องเที่ยว แม้ว่าการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดระยองที่ผ่านมาจะมีจุดเด่นหลายประการ แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ จากสาเหตุหลายประการ เช่น ขาดการบูรณาการระหว่างแผนจังหวัดกับแผนชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบยังขาดความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์แต่ละด้าน เป็นต้น

2. ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาและข้อเสนอแนะจากการประเมินผลการดำเนินงาน

1) **ด้านการท่องเที่ยว** ทิศทางในการวางตำแหน่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากบริบทของพื้นที่ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีต้นทุนจากทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาและสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวสูงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพแก่คนในพื้นที่ ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจของจังหวัดมีความมั่นคงมากขึ้น

2) **ด้านการเกษตร** ตามตำแหน่งการพัฒนาที่เน้นเกษตรคุณภาพ ผลผลิต สร้างรายได้แก่เกษตรกรมากขึ้น แม้ว่าจะเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ ภาวะผันผวนของราคาผลผลิต

3) **ด้านอุตสาหกรรม** ผู้ประกอบการมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และให้ความสำคัญการเข้าสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ แต่การขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนพื้นที่ และจำนวนโรงงาน ก็เป็นปัญหาในการควบคุมของภาครัฐ แต่กระนั้นก็ตามภาคประชาชนได้เข้าบทบาทในฐานะผู้ตรวจสอบมากขึ้น

4) **ด้านสังคม** จากความเป็นเมืองที่เจริญเติบโตและมีสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น มีรายได้ ความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ยังคงต้องพัฒนาด้านสาธารณสุข และคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น

5) **ด้านสิ่งแวดล้อม** มีคุณภาพลดลงเป็นผลจากความเจริญเติบโตของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ สำหรับปัญหาขยะ น้ำเสีย ภาคส่วนต่างๆ มีความตระหนักและร่วมมือในการระงับรักษาไม่ให้เกิดมลภาวะค่อนข้างดี แต่ก็ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรแฝง

2. ประเด็นการพัฒนา

2.1 นโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎหมายที่มีผลต่อการพัฒนาจังหวัด

1) การเชื่อมโยงแผน นโยบาย

(1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทยสังคมมีความมั่นคงเสมอภาค และเป็นธรรมประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

(2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2560-2564)

ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ คือ โดยเฉพาะ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคของประเทศไทย ประกอบด้วย การพัฒนาภาคเหนือให้พื้นฐานเศรษฐกิจ สร้างสรรค์มูลค่าสูง พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้หลุดพ้นจากความยากจนก้าวสู่เป้าหมายอีสานพึ่งตนเอง พัฒนา

ภาคกลางให้เป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ และพัฒนาภาคใต้เป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ขณะที่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก จะเป็นศูนย์อุตสาหกรรมทันสมัย ใช้เทคโนโลยีสูง

(3) แผนพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

พื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทราเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศ มีแนวทางการพัฒนา 5 แนวทาง คือ 1) พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของ 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและเชื่อมโยงสู่ตลาดโลก 3) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน 4) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ 5) ให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกเพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมเป้าหมาย

(4) ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

ภาคตะวันออกกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก “ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน” กำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออก 1. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน 2. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล 3. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว 4. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และ 5. เร่งแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่มีความวิกฤติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(5) ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1 (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2564 กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาความพร้อมของพื้นที่ สร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน อุตสาหกรรมเพื่อมุ่งสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤติมลพิษและพัฒนาระบบบริหารจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.2) ประเมินผลกระทบต่อกิจภาพและทิศทางการพัฒนาของจังหวัดระยอง (SWOT Analysis)

จุดแข็ง Strengths (S)	จุดอ่อน Weaknesses (W)
<p>1. เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของประชากรอยู่ลำดับที่ 1 ของประเทศ สามารถสร้างศักยภาพโดยรวมของประเทศและขีดความสามารถการแข่งขันที่ดีของจังหวัดและของประเทศ</p> <p>2. เป็นฐานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ</p> <p>3. มีศักยภาพและความพร้อมทางการท่องเที่ยวสูงและมีความหลากหลายในระดับนานาชาติ ทั้งการท่องเที่ยวทางบก ทางทะเล ศาสนาประเพณีและศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมต่างๆ</p> <p>4. เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีการปลูกพืชเศรษฐกิจหลากหลายประเภทและเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลทั้งสดและแปรรูป ทั้งเพื่อการบริโภคภายในและส่งออกได้</p> <p>5. เป็นประตูสำคัญสู่พื้นที่ต่าง ๆ และเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่งของภาคตะวันออก</p> <p>6. ลักษณะภูมิประเทศมีความปลอดภัยสูงจากภัยธรรมชาติ</p> <p>7. ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการบริหารงานราชการภาครัฐ</p>	<p>1. การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมก่อให้เกิดด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการที่เหมาะสม โดยเฉพาะมลพิษจากอุตสาหกรรม ขยะ กากของเสีย น้ำเสีย สุขภาพ เป็นต้น</p> <p>2. ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างภาคต่างๆ เช่น ภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ค่าครองชีพสูงและการกระจายรายได้ค่อนข้างต่ำ</p> <p>3. การบริหารจัดการเรื่องการตลาดสินค้าเกษตรแบบครบวงจรยังไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>4. ขาดกลไกที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย โดยเฉพาะผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรมและภาคการท่องเที่ยว ทำให้ไม่มีความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว</p> <p>5. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและการบุกรุกที่สาธารณะและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น</p> <p>6. การเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นจำนวนมาก(ประชากรแฝง) ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมตามมาอีกมาก เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหายาจรจร ความต้องการบริการด้านสาธารณสุขและการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งการขยายตัวของสังคมเมืองอย่างรวดเร็วส่งผลให้การบริการโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ ไม่เพียงพอ</p>
โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<p>1. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนการลงทุนของต่างชาติหรือผู้ประกอบการในประเทศ</p> <p>2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถนำมาช่วยในการบริหารจัดการภาคส่วนต่างๆ เช่น การขยายการให้บริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น</p> <p>3. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการผลิตสำหรับภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม</p> <p>4. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น AEC จะทำให้จังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางทางการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่สำคัญ</p> <p>5. รัฐบาลกำหนดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตามโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และ Super Cluster ทำให้รัฐบาลสนับสนุนด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ เครือข่ายการคมนาคมเชื่อมโยงพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การขยายโครงการถนน รถไฟทางคู่ มอเตอร์เวย์ ทำให้การขนส่งสินค้า การบริการ และการท่องเที่ยวมีความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น</p> <p>6. มีท่าเรือน้ำลึก และสนามบินอู่ตะเภา ระยอง พัทยา ที่สามารถขนส่งสินค้าไปยังภูมิภาคต่างๆ ได้ทั่วโลก</p>	<p>1. ประเทศไทยขาดเสถียรภาพทางการเมือง ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่น</p> <p>2. ระเบียบกฎหมายขาดความยืดหยุ่นไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี</p> <p>3. ทศนคติของประชาชนต่อต้านการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นน้อยทำให้ประชาชนปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงไม่ได้และกระแสนิยมของต่างชาติมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและประชาชนค่อนข้างสูง</p> <p>4. ศักยภาพการแข่งขันของประเทศเพื่อนบ้าน (โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) สูงขึ้นอาจ ลดบทบาทความน่าสนใจของจังหวัดระยอง (ด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม) และประเทศไทยลง</p> <p>5. โครงสร้างประชากรที่มีวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง</p>

2.3 เป้าหมายในการพัฒนาจังหวัด

กรอบแนวคิดสำคัญในการแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ.2561-2564 คือ “**จังหวัดระยอง เป็นเมืองที่มีการคิดและนำนวัตกรรมมาใช้ภายใต้บริบทการพัฒนา เป็นเมืองที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี - เป็นเมืองที่มีสมดุลการพัฒนา - ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**” โดย แนวคิดดังกล่าว เป็นการสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับคนระยอง

● **เป็นเมืองที่มีการคิดและนำนวัตกรรมมาใช้ภายใต้บริบทการพัฒนา** โดยเร่งรัดการแก้ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางทะเล ให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว 2 ฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามันเพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวคุณภาพมีจำนวนมากขึ้น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้แก่ประชาชนในพื้นที่

● **เป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตดี (City of good and quality of life)** เป็นการเสริมสร้างการพัฒนาจังหวัดระยองให้เป็นเมืองที่ประชาชนมีสุขภาพดี สวัสดิการดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดย

สุขภาพดี คือการมีสุขที่ตีทั้งทางกาย ใจ จิตวิญญาณ/ปัญญาและสังคม

สวัสดิการที่ดี คือประชาชนได้รับสวัสดิการจากภาครัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ตลอดจนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

สิ่งแวดล้อมที่ดี คือ สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ปลอดภัย มีสุขภาพที่ดี มีโครงสร้างของเมืองที่เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมชุมชนรวมทั้งการจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่ครบถ้วนและทั่วถึง

● **มีพัฒนาอย่างสมดุล (balanced of development)** การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ปรับเปลี่ยนการพัฒนาและการขยายตัวของอุตสาหกรรมจากภาพของอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ไปเป็นเมืองอุตสาหกรรมน่าอยู่ โดยนำแนวความคิดอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-Industrial Town) มาใช้อย่างจริงจัง เพิ่มน้ำหนักให้กับการพัฒนาในด้านสังคม สุขภาพสิ่งแวดล้อม การเกษตร การท่องเที่ยวและพาณิชย์กรรม

● **น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy)** มาประยุกต์ใช้ในภาคีการพัฒนาให้กระจายไปทุกภาคส่วน โดย

- **ภาครัฐ** ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการขับเคลื่อนนโยบาย

- **ภาคธุรกิจเอกชน** ให้ความสำคัญการพึ่งตนเอง ใช้วัตถุดิบในประเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ท้องถิ่น

- **ภาคเกษตร** เน้นการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครัวเรือน

- **ภาคประชาชน** เน้นการมีส่วนร่วม การพึ่งตนเอง พัฒนาวัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตผ่านกระบวนการจัดทำแผนชุมชน สร้างแผนชุมชนที่มีคุณภาพเป็นภูมิคุ้มกันชุมชนเข้มแข็ง

1. เป้าหมายในการพัฒนาจังหวัดปี 2561 – 2564 (วิสัยทัศน์เดิม)

เมืองนวัตกรรมก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมดุล บนพื้นฐานความพอเพียง

City innovative advances, Balanced development
and Based on the sufficiency economy

2. ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย

- 1) เศรษฐกิจของจังหวัดระยองมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว ภาคพาณิชย์กรรม เป็นไปอย่างสมดุล
- 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความความมั่นคงทางสังคมบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ทรัพยากรธรรมชาติมีการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด ทุกภาคส่วนดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานการมีส่วนร่วม
- 4) เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการนำนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม ควบคู่กับมีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน

3. ประเด็นการพัฒนาจังหวัด จำนวน 6 ประเด็น

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว (Improving the quality with innovative of agricultural products, fishery products and livestock to meet international standards. Coupled with the development of agriculture, industry and tourism)

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้เติบโตควบคู่กับภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาภาคอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ สนับสนุนการดำเนินการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ รองรับระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นการพัฒนาที่ 6 : สร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถของภาคพาณิชย์กรรม และภาคการบริการสู่การแข่งขันในระดับสากล

1) ประเด็นการพัฒนาด้านที่ 1 : พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรมและเพื่อการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ : ผลผลิตทางการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพ และมีมูลค่าเพิ่ม ขยายโอกาสทางการตลาดไปสู่ภายในและภายนอกประเทศ และพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม และเกษตรท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา :

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์เกษตร ประมง และปศุสัตว์ให้มีความปลอดภัยและคุณภาพได้มาตรฐาน
- 2) สร้างและขยายเครือข่ายการตลาด และช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง
- 3) สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้นวัตกรรมในการผลิต แปรรูปสินค้า และผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
- 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม/สหกรณ์/สถาบันเกษตรกร/บริษัทประชารัฐรักสามัคคี
- 5) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อให้การผลิตภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 6) ส่งเสริมภาคการเกษตร ให้มีการเชื่อมโยงภาคการท่องเที่ยว และภาคอุตสาหกรรม
- 7) พัฒนาทรัพยากรด้านการเกษตร ประมง และปศุสัตว์โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

บัญชีโครงการตามประเด็นการพัฒนา

งบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	2562	2563	2564	2562-2564
งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	8	38	149,093,000	113,702,500	70,898,000	333,693,500
งบประมาณกระทรวง/กรม	21		830,500,000	728,000,000	130,000,000	1,688,500,000
งบประมาณ อปท.	3		3,000,000	287,680,000	0	290,680,000
งบประมาณเอกชน	3		4,621,270	4,200,000	4,200,000	13,021,270
	35	38	987,214,270	1,133,582,500	205,098,000	2,325,894,770

หมายเหตุ กำหนดเป็น 6 แผนงาน

แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์เกษตร ประมง และปศุสัตว์ให้มีความปลอดภัยและคุณภาพได้มาตรฐาน

แผนงานที่ 2 สร้างและขยายเครือข่ายการตลาด และช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร ประมง ปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง

แผนงานที่ 3 สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้นวัตกรรมในการผลิต แปรรูปสินค้า และผลิตภัณฑ์

แผนงานที่ 4 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อให้การผลิตภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์

แผนงานที่ 5 ส่งเสริมภาคการเกษตร ให้มีการเชื่อมโยงภาคการท่องเที่ยว และภาคอุตสาหกรรม

แผนงานที่ 6 พัฒนาทรัพยากรด้านการเกษตร ประมง และปศุสัตว์โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2) ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้เติบโตควบคู่กับภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ เป็นแหล่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่ง/สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา พื้นฟูและอนุรักษ์ให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา :

- 1) พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเก่าและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และท่องเที่ยวชุมชน
- 2) พัฒนาลีนค่า สร้างอัตลักษณ์และบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และหลากหลาย
- 3) พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว
- 4) สร้างจิตสำนึก/กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว
- 5) ส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เพื่อฟื้นฟูภาพลักษณ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น
- 6) สร้างจิตสำนึก/กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว
- 7) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

บัญชีโครงการตามประเด็นการพัฒนาที่ 2

งบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	2562	2563	2564	2562-2564
งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	5	52	493,458,000	448,581,800	307,328,000	1,249,367,800
งบประมาณกระทรวง/กรม	7		628,541,000	0	0	628,541,000
งบประมาณ อปท.	12		630,484,000	202,000,000	199,000,000	1,031,484,000
งบประมาณเอกชน	2		10,000,000	10,000,000	0	20,000,000
	26	52	1,762,483,000	660,581,800	506,328,000	2,929,392,800

หมายเหตุ กำหนดเป็น 5 แผนงาน

- แผนงานที่ 1 พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเก่าและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่
- แผนงานที่ 2 สร้างจิตสำนึก/กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน
- แผนงานที่ 3 ส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ พื้นฟูภาพลักษณ์
- แผนงานที่ 4 เสริมสร้างการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
- แผนงานที่ 5 พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

3) **ประเด็นการพัฒนาที่ 3 :** พัฒนาภาคอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สนับสนุนการดำเนินการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์ รองรับระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์ : จังหวัดระยองเป็นแหล่งอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นฐานอุตสาหกรรมที่มีความทันสมัยและได้มาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา :

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ เข้าสู่มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility - CSR) ที่ถูกต้องนำไปสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- 2) ผลิตและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร เพื่อตอบสนองการเข้าสู่การพัฒนาเพื่อรองรับระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก Thailand 4.0 Super Cluster
- 3) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่อุตสาหกรรม
- 4) พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด
- 5) ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อยกระดับการผลิต ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่มาตรฐานสากล

บัญชีโครงการตามประเด็นการพัฒนาที่ 3

งบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	2562	2563	2564	2562-2564
งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	6	19	269,403,000	267,403,000	255,661,000	792,467,000
งบประมาณกระทรวง/กรม	6		132,500,000	19,500,000	19,500,000	171,500,000
งบประมาณ อปท.	5		214,000,000	0	0	214,000,000
งบประมาณเอกชน	1		800,000	0	0	800,000
	18	19	616,703,000	286,903,000	275,161,000	1,178,767,000

หมายเหตุ กำหนดเป็น 5 แผนงาน

- แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- แผนงานที่ 2 ผลิตและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร รองรับระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก Thailand 4.0
- แผนงานที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
- แผนงานที่ 4 พัฒนาขีดความสามารถ ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- แผนงานที่ 5 ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชน

4) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู เพิ่มการพัฒนาและควบคุมการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีเขียวบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์ : ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู มีการนำมาใช้อย่างคุ้มค่า
และทุกภาคส่วนดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- 1) เพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยการเพิ่มพื้นที่ทั้งป่าบก ป่าชายเลน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 2) อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม
เกิดสมดุลต่อระบบนิเวศน์
- 3) อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู พัฒนาทรัพยากรน้ำรวมถึงการจัดการคุณภาพน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- 4) สนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิด รวมทั้งมีระบบ
การจัดการที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล
- 5) เสริมสร้างจิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจ สร้างภาคเครือข่ายเพื่อการมีส่วนร่วมในการดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในทุกภาคส่วน
- 6) ตั้งรับ ปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 7) สนับสนุนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จากทุกภาคส่วน

บัญชีโครงการตามประเด็นการพัฒนาที่ 4

งบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	2562	2563	2564	2562-2564
งบประมาณจังหวัด/กลุ่ม จังหวัด	9	49	191,944,500	208,904,000	193,249,500	594,098,000
งบประมาณกระทรวง/กรม	40		9,250,000	29,125,000	13,745,000	52,120,000
งบประมาณ อปท.	9		1,738,000,000	0	0	1,738,000,000
งบประมาณเอกชน	3		29,000,000	0	0	29,000,000
	61	49	1,968,194,500	238,029,000	206,994,500	2,413,218,000

หมายเหตุ กำหนดเป็น 5 แผนงาน

แผนงานที่ 1 เพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

แผนงานที่ 2 อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เกิดสมดุลต่อระบบนิเวศน์

แผนงานที่ 3 อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู พัฒนาทรัพยากรน้ำและจัดการคุณภาพน้ำ

แผนงานที่ 4 สนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

แผนงานที่ 5 เสริมสร้างจิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจ สร้างภาคเครือข่าย

5) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : เสริมสร้างมาตรฐานการดำรงชีวิต และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ : ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้การน้อมนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้

แนวทางการพัฒนา :

- 1) เสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยจากการคุกคามต่างๆ ทั้งภายนอกภายใน
- 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันทางสังคม
- 3) ส่งเสริม สนับสนุนแนวทางการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) สนับสนุนการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจฐานรากชุมชน
- 5) พัฒนาระบบโครงสร้างและสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่อการบริการประชาชนอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ
- 6) อนุรักษ์ สืบสาน พื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมให้คงอยู่
- 7) เสริมสร้างมาตรฐานการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน และพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

บัญชีโครงการตามประเด็นการพัฒนาที่ 5

งบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	2562	2563	2564	2562-2564
งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	19	270	891,713,450	694,233,450	297,963,100	1,883,910,000
งบประมาณกระทรวง/กรม	63		1,415,020,900	1,010,192,200	0	2,425,213,100
งบประมาณ อปท.	9		120,274,300	535,962,000	0	656,236,300
งบประมาณเอกชน						
	91	270	2,427,008,650	2,240,387,650	297,963,100	4,965,359,400

หมายเหตุ กำหนดเป็น 5 แผนงาน

แผนงานที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยจากการคุกคาม

แผนงานที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุนแนวทางการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานที่ 3 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคพื้นฐาน

แผนงานที่ 4 อนุรักษ์ พื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

แผนงานที่ 5 เสริมสร้างมาตรฐานการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน และพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

6) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : สร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ภาคพาณิชย์กรรม และภาคบริการสู่สากล

วัตถุประสงค์ : ภาคพาณิชย์กรรม และภาคบริการได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง และมีความสามารถในการเข้าสู่การแข่งขันในระดับสากล

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการของจังหวัดให้มีนวัตกรรมและความทันสมัยสู่ระดับสากล

2) ส่งเสริมสถานประกอบการ/สถานบริการ ให้มีมาตรฐานสากล

3) ส่งเสริมการผลิตบุคลากร และพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ/สถานบริการ

4) พัฒนาสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนา และความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

5) พัฒนาเทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูล ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้ประกอบการ

บัญชีโครงการตามประเด็นการพัฒนาที่ 6

งบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	2562	2563	2564	2562-2564
งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	5	22	76,569,000	79,569,000	107,569,000	263,707,000
งบประมาณกระทรวง/กรม	25		9,915,277,500	3,665,600,000	868,775,000	14,449,652,500
งบประมาณ อปท.	1		56,197,000	0	0	56,197,000
งบประมาณเอกชน	0	0	0	0	0	0
	31	22	10,048,043,500	3,745,169,000	976,344,000	14,769,556,500

หมายเหตุ กำหนดเป็น 5 แผนงาน

แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้มีความทันสมัย

แผนงานที่ 2 ส่งเสริมสถานประกอบการ/สถานบริการ ให้มีมาตรฐาน

แผนงานที่ 3 ส่งเสริมการผลิตบุคลากร และพัฒนาบุคลากร

แผนงานที่ 4 พัฒนาสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนา

แผนงานที่ 5 พัฒนาเทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูล